

NOVICE Z GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Tomaž Petek

Spoštovane bralke in bralci Geodetskega vestnika, v naslednjih nekaj vrsticah bi vam želeli predstaviti dejavnosti, ki so zaznamovale delo državne geodetske službe v zadnjem četrletju. Dogodkov je bilo veliko, še več je bilo odmevov v javnosti in medijih, tako da povzemamo zgolj nekaj najbolj ključnih.

1 GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE IMA NOVEGA GENERALNEGA DIREKTORJA

Po dvaindvajsetih letih se je zgodila sprememba v vodstvu geodetske uprave. Vlada Republike Slovenije je na 47. redni seji za generalnega direktorja Geodetske uprave Republike Slovenije (GURS) imenovala Antona Kupica, in sicer za dobo petih let, z možnostjo ponovnega imenovanja. Anton Kupic je univerzitetni diplomirani inženir geodezije, ima bogate strokovne in vodstvene izkušnje v Geodetski upravi RS ter je doslej opravljal naloge namestnika generalnega direktorja. Minister Omerzel je z dnem 28. 2. 2014 preklical pooblastilo dosedanjemu predstojniku Geodetske uprave RS Alešu Seliškarju. Ta je zaradi političnih pritiskov namreč že pred enim letom ponudil odstop, ki ga je takratna vlada tudi sprejela in imenovala vršilca dolžnosti. Slednji položaja ni zasedel, zato je vse od februarja 2013 do februarja 2014 Geodetsko upravo RS vodil Aleš Seliškar kot predstojnik po pooblastilu ministra.

Menjava se prekriva z vrhuncem medijske pozornosti, ki je bila usmerjena na geodetsko službo zaradi informativnih izračunov ob uvajanju davka na nepremičnine. Mnogi mediji so krivično in napačno povezovali menjavo v vrhu Geodetske uprave RS z nezadovoljstvom državljanov zaradi napak v uradnih evidencah. Treba je poudariti, da bi se zamenjava zgodila tudi, če ne bi bilo projekta obveščanja občanov z informativnimi izračuni, saj je bil javni razpis za mesto direktorja objavljen že decembra 2013 in se nanj dosedanji generalni direktor sploh ni prijavil.

Aleš Seliškar je z dosedanjim vodenjem Geodetske uprave RS namreč dal izjemen pečat geodetski dejavnosti v Sloveniji. V preteklih dvaindvajsetih letih se je v slovenski geodeziji zgodil prehod iz analogne v digitalno dobo, oblikoval se je zasebni sektor na področju izvajanja geodetske dejavnosti, vzpostavili so se mnogi novi registri in katastri – od gospodarske javne infrastrukture do katastra stavb, prehajamo na nov državni koordinatni sistem, geodetska služba pa se je iz razdrobljenih občinskih geodetskih služb umestila na položaj osrednje geoinformacijske službe v državi. Vse te procese so seveda spremljale tudi težave in napake, ki pa so majhne v primerjavi z napredkom in razvojem na področju geodetske službe od osamosvojitve Slovenije. Zaradi naštetega je korektno zapisati, da si Aleš Seliškar ob odhodu z mesta generalnega direktorja zasluži priznanje in zahvalo za opravljeno delo.

V nadaljevanju je povzetih še nekaj dogodkov in aktivnosti iz dela geodetske službe v preteklem četrletju. Pri tem velja najprej omeniti, da se je geodetska pisarna Kamnik z novim letom preselila v Domžale in

tako od četrтка, 2. januarja 2014, naprej posluje na lokaciji geodetske pisarne Domžale, Ljubljanska cesta 80, p. p. 51, 1230 Domžale.

2 DEJAVNOSTI GURS OB UVAJANJU NEPREMIČNINSKEGA DAVKA

S 1. januarjem 2014 je začel veljati Zakon o davku na nepremičnine (Uradni list RS, št. 101/2013). Geodetska uprava RS je do 20. 2. 2014 vsem lastnikom nepremičnin posredovala obvestila s podatki o nepremičninah, posplošeni tržni vrednosti, davčnih stopnjah in na podlagi tega informativno izračunanim davku. Lastniki so bili pozvani, da za svoje nepremičnine preverijo pravilnost vpisanih podatkov, in jih, če ne odražajo dejanskega stanja, spremenijo. Podatke lahko preverijo prek osebnega ali javnega vpogleda na spletni strani www.e-prostor.gov.si ali pridobijo izpis v geodetskih pisarnah. Lastniki lahko spreminjajo podatke s spletno aplikacijo Spreminjanje podatkov registra nepremičnin, dosegljivo na istem spletnem naslovu, in geslom iz obvestil o izračunu vrednosti nepremičnin. To lahko storijo tudi z obiskom katere izmed geodetskih pisarn. Podatke, pri katerih se zahtevajo dokazila, je mogoče spremeniti le na Geodetski upravi RS (površina – skica prostorov, lastništvo – pogodba itn.). Če je stavba vpisana v kataster stavb, je sprememba mogoča le na podlagi elaborata geodetskega ali projektivnega podjetja. Geodetska uprava RS je lastnike nepremičnin redno obveščala v medijih in na tiskovnih konferencah.

Poleg podatkov, ki se že vodijo v registru nepremičnin (REN) in so podlaga za izračun posplošene tržne vrednosti, je Geodetska uprava RS pridobila in k nepremičninam pripisala še podatke, ki jih predpisuje novi zakon in so namenjeni določitvi davčne stopnje za posamezno nepremičnino. V register nepremičnin jih večinoma posredujejo druga ministrstva, občine in zemljiška knjiga. Prevzete podatke lahko lastniki urejajo le pri njihovem upravljavcu in jih ne bo treba posebej sporočati v register nepremičnin.

Na spletni strani www.gu.gov.si je bila objavljena brošura s podrobnimi pojasnili in navodili za urejanje podatkov v REN pri GURS in drugih organih. Dostopna je tudi na vseh območnih geodetskih upravah in v pisarnah, vendar ugotavljamo, da si večina lastnikov želi podatke urediti z osebnim obiskom v eni od geodetskih pisarn in ne želi ali pa ne zna uporabiti drugih možnosti. Zato se je močno povečalo število klicev na brezplačno telefonsko številko 080 22 15. Za obisk v geodetski pisarni se je namreč treba naročiti s klicem na to brezplačno številko ali prek že omenjene spletne aplikacije za spreminjanje podatkov. Do oddaje tega prispevka se je na obisk v geodetski pisarni naročilo že več kot 20.000 lastnikov nepremičnin. To pomeni nerešljivo težavo za geodetske pisarne, saj je podatke treba urediti do 31. 3. 2014. Tudi če na projektu delamo vsi zaposleni na Geodetski upravi RS, do zastavljenega roka ne bomo mogli sprejeti vseh lastnikov nepremičnin, ki bi se želeli naročiti za obisk.

Vlada Republike Slovenije se je na seji dne 27. 2. 2014 seznanila s stanjem na področju evidentiranja podatkov o nepremičninah in izdaje informativnih izračunov za odmero davka na nepremičnine po novem zakonu. Ob upoštevanju ključnih ugotovitev je sprejela naslednje ukrepe:

- Za zagotovitev učinkovitega izvajanja Zakona o davku na nepremičnine in projekta uvajanja nepremičninskega davka se ustanovi operativna skupina, ki jo vodi ministrstvo za finance.
- Za zagotovitev boljše informiranosti lastnikov in davčnih zavezancev ter hitrejšo usmerjanje na lokacije, na katerih lahko dejansko uredijo podatke, ministrstvo za notranje zadeve na upravnih enotah v sodelovanju z Geodetsko upravo Republike Slovenije zagotovi delovanje informacijskih točk.

- Geodetska uprava RS bo za uslužbence, ki bodo delali na info točkah na upravnih enotah, organizirala krajše izobraževanje in jim po potrebi zagotavljala dodatne informacije.
- Pospešiti je treba odziv Geodetske uprave Republike Slovenije na pripombe v zvezi z urejanjem podatkom o nepremičninah ter ročni vnos podatkov iz približno 11.331 sklepov o spremembi lastništva v zemljiški knjigi, ki se nanašajo na spremembo lastništva približno 105.000 parcel in delov stavb ter po vpisu v zemljiško knjigo še niso bili posredovani Geodetski upravi Republike Slovenije.
- Zagotovi se kadrovska okrepitev Geodetske uprave Republike Slovenije in podaljša čas poslovanja med delovnimi dnevi ter ob sobotah.
- Okrepljena bo skupina za naročanje strank na brezplačni telefonski številki – od 26. 2. 2014 bo podaljšan delovni čas za naročanje do 19.30, v petkih do 18.30, v marcu 2014 bo desetim linijam dodano še pet linij.
- V Ljubljani bo poleg lokacije na Cankarjevi 1 vzpostavljen še center za sprejem strank na Zemljemerski ulici 12.
- Zaradi težav, povezanih s stalnim bivališčem, ministrstvo za finance pripravi spremembo Zakona o davku na nepremičnine, s katero se določi enotna nižja stopnja davka (0,15 %) za rezidenčne in nerezidenčne nepremičnine.
- Zaradi težav pri opredelitvi glede zemljišč za gradnjo stavb v občinah se s spremembo Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin določi, da se v letu 2014 zemljišča za gradnjo stavb vrednotijo kot vsa nezazidana stavbna zemljišča.

Zaradi velikega števila prejetih obrazcev fizičnih oseb za poročanje o najemnih pravnih razmerjih v Evidenco trga nepremičnin je Geodetska uprava RS podaljšala tudi ta rok. Za fizične osebe, ki oddajajo poročila prek obrazcev, je bil najprej podaljšan do 15. 1. 2014, za oddajo prek spletne aplikacije pa je bil za fizične in pravne osebe najprej podaljšan do 1. 3. 2014, pozneje pa še do vključno 15. 3. 2014.

Ko boste prebirali te novice, bo verjetno že bolj jasno, ali so sprejeti ukrepi pripomogli k obvladovanju razmer in rešitvi težav, ki so jih imeli lastniki nepremičnin.

3 MEDNARODNI DEJAVNOSTI GURS

Čeprav smo se v preteklem obdobju večinoma ukvarjali z informativnimi izračuni, delo na drugih področjih ni zamrlo. Od 4. do 5. 12. 2013 je tako v Ljubljani potekalo redno letno zasedanje mešane slovensko-italijanske komisije za državno mejo. Poleg uslužbencev Geodetske uprave RS so člani slovenske delegacije v komisiji še predstavniki ministrstva za zunanje zadeve in ministrstva za notranje zadeve.

Na rednem letnem zasedanju je komisija za mejo obravnavala naloge v zvezi z obnovo, označevanjem in vzdrževanjem državne meje ter informacijo o dopolnjevanju nove mejne dokumentacije na skupni državni meji. Obe delegaciji sta pregledali rezultate opravljenih del v letu 2013 in sprejeli program del, ki jih bodo v letu 2014 izvajali geodetski strokovnjaki obeh držav. Na zasedanju smo se člani komisije seznanili tudi z vsebino delovnih srečanj mešane strokovne skupine, ki so potekala v letu 2013.

Na zasedanju komisije za mejo je sodelovala tudi goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu, ki je poudarila tradicionalno dobro sodelovanje med državama, še posebej med obema Goricama, ter izpostavila pomen vzdrževanih mejnih oznak na skupni državni meji. Komisija je zasedanje končala s sprejetjem programa del za leto 2014, ki slovenski strani nalaga, da opravi štirih tedne terenskih obnovitvenih del na

državni meji, od februarja do novembra pa izračune v pisarnah. Ob koncu zasedanja smo se dogovorili o terminih za naslednja sestanka vodij mešanih tehničnih skupin in naslednje zasedanje komisije za mejo.

V torek, 4. februarja 2014, smo izvedli otvoritveno konferenco projekta Posodobitev prostorske podatkovne infrastrukture za zmanjšanje tveganj in posledic poplav. Udeležba je bila kljub izrednim vremenskim razmeram izvrstna – prišlo je več kot sto udeležencev iz Slovenije in tujine. S pozdravnim govorom sta projektu uspešno izvedbo zaželela tudi mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo in okolje, ter mag. Bojan Babič, državni sekretar na ministrstvu za infrastrukturo in prostor.

Med udeleženci so bili tudi projektne partnerji iz Norveške in Islandije, ki so v prispevkih nakazali, kako nam lahko z lastnimi uspešnimi izkušnjami pomagajo k čim boljši izvedbi projekta. S prisotnostjo so nas počastili tudi kolegi iz Hrvaške. Po uvodnih nagovorih in pozdravih je sledil vsebinski del, na katerem so vrhunski strokovnjaki predstavili svoje poglede na projekt in podprojekte, ki se bodo izvajali v naslednjih treh letih. Poslušali smo naslednje predstavitve:

- Splošna predstavitev projekta – mag. Jurij Režek, vodja projekta;
- Pogledi donatorja na projekt – Olaf Magnus Ostenson, Norveška;
- Zakaj je višinski milimeter pri poplavah tako velik? – dr. Bojan Stopar;
- Zakaj nas pred poplavami lahko ubrani le pravilen hidrografski model? – dr. Matjaž Mikoš;
- Zakaj brez ažurne in natančne topografske baze ni mogoče načrtovati pravih preventivnih ukrepov pred poplavami? – dr. Dušan Petrovič;
- Zakaj voda upošteva topografijo, administrativnih meja pa ne? – mag. Irena Ažman.

Naslednji dan je vodstvo projekta (slika 1) organiziralo še delavnici na temo TOPOGRAFSKE BAZE in direktive INSPIRE. Tudi teh so se udeležili tuji gosti, s katerimi smo »zakoličili« sodelovanje ter zasnovali temelj za prenos znanja in izkušenj iz njihovih okolij v slovensko prakso.



Slika 1: Gostje iz Norveške in Islandije z vodstvom projekta iz Slovenije.

Več informacij o konferenci najdete na spletnih straneh projekta <http://www.gurs-egp.si/>.

Tomaz Petek

Geodetska uprava RS

Zemljemerska ulica 12, SI-1000 Ljubljana

e-naslov: tomaz.petek@gov.si